

[Riishøj]

Jeg noterer mig, at De Radikales ordfører, hr. Jørgen Estrup, anlagde det klare synspunkt på Sydafrikapolitikken, som De Radikale har været med til. Vi gennemførte jo i sin tid Sydafrikapolitikken sammen, og jeg håber også, når vi skal lempe sanktionerne, at vi lægger det samme grundlag for en lempelse af sanktionerne. Hvis det er holdningen hos Det Radikale Venstre også efter et muligt valg, er der i hvert fald ikke flertal, sådan som Folketinget vil være skruet sammen efter et folketingsvalg, for uden videre, inden en ny grundlov er gennemført, og inden et frit valg er udskrevet i Sydafrika, at give køb på vores Sydafrikapolitik.

De forhandlinger, der føres nu i Sydafrika, føres jo også ud fra mange forskellige motiver. Der er ingen tvivl om, at kredsen omkring de Klerk oprigtigt ønsker reformer, men øjensynlig ønsker de også en grundlov, hvor der er indført så store mindretalsgarantier for de hvide, at man kan sætte spørgsmålstegn ved, om ikke det, man egentlig vil, er at opretholde apartheid og have nogle valg, hvor man faktisk ikke kan ændre apartheid. Det er jo det, vi stadig væk mangler at få et bevis for.

Det er dog stadig væk sådan i Sydafrika, at den hvide befolkning, som er mindre end 15 pct. af befolkningen på 35 millioner mennesker, ejer 87 pct. af jorden, 5 pct. af den hvide befolkning ejer 80 pct. af velstanden i landet, og per capita-udgifter for det offentlige er 6 gange så store til den hvide befolkning som til den sorte. Det er de officielle tal, og hvis en grundlov på de hvides præmisser umuliggør en ændring af apartheid på de punkter, så er der ikke tale om en overgang til demokrati. Der må være en grundlov, der har det princip, som vi dog kender i vores demokratier i Vest, at alle har én stemme, og inden for de mindretalsgarantier, som vi kender fra demokratiske grundlove, skal flertallet så naturligvis bestemme, hvordan den velfærd, der er i landet, skal fordeles på befolkningen.

Derfor afviser vi klart dette forslag, og jeg hilser velkommen, at det flertal, der var for indførelsen af Sydafrikalovgivningen i sin tid, står fast, og at vi lægger de samme kriterier til grund for, hvornår reformprocessen er uigenkaldelig i Sydafrika.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg har gjort mig den umage, at jeg har siddet og kigget igennem, hvad der blev sagt, da vi sidst havde denne debat; dengang hed forslaget B 61, men det er sådan set ligegyldigt, for ordlyden var principielt den samme.

Da var hr. Riishøjs store problem, at man ikke var kommet i gang med disse rundbordsamtaler. Nu skal den altså lige have en tand til. Det er ligegyldigt, at man nu er kommet i gang med disse rundbordssamtaler, som hr. Riishøj ikke troede ville komme i gang. Nu er de kommet i gang, men så skal det altså være det hele. Det er en mærkelig indstilling.

(Kort bemærkning).

Duetoft (CD):

Jeg vil også sige, at hr. Riishøjs definition på demokrati bekymrer mig en lille smule, fordi jeg synes, at hr. Riishøj nu gør sig til talsmand for, at man sådan helt skal kalkere et dansk eller et europæisk demokratisk system. Jeg er ikke i stand til at give Sydafrika gode råd, og jeg tror, Sydafrika skal klare sine problemer selv.

Jeg vil godt spørge hr. Riishøj, fordi det nu er denne dag, om hr. Riishøj mente det samme i den ulandsdebat, som vi lige har haft, for det vil få stor betydning for landevalget, som vi også har diskuteret i dag. En lang række af de lande, som vi yder bistand til eller overvejer at yde bistand til, har ikke nær det demokrati, som hr. Riishøj her siger at der skal være i Sydafrika. Jeg vil godt spørge, om hr. Riishøjs demokrati-begreb skal udvides til også at omfatte SF's holdning til ulandsbistanden, for det vil jo medføre, at vi i Udenrigsudvalget skal have en ganske anden diskussion om, hvilke lande der skal nyde bistand fra Danmark for fremtiden.

(Kort bemærkning).

Riishøj (SF):

Fru Annette Just må have fået det, hun har læst, galt i halsen. Naturligvis skal de rundbordssamtaler føre til en aftale om frie valg. Det er ikke nok, at man sidder og forhandler, hvis det ikke fører til noget resultat. Sanktionerne ophæves, i det øjeblik man har indgået en aftale om frie valg. Det har jeg også sagt dengang. Jeg kan ikke i min vildeste fantasi forestille mig, at jeg har haft sådan et blackout den dag, at jeg har sagt, at fordi der er forhandlinger uden et afsluttet resultat, så skal man ophæve